

بهمن ۱۴۰۰
شماره ثبت: ۷۱۵
مسلسل: ۱۸۰۷۳
دوره یازدهم - سال دوم

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۶۰. تحلیلی بر اعتبارات بخش تعاون



مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۰۷۳

کد موضوعی: ۲۱۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۶۰. تحلیلی بر اعتبارات بخش تعاون

نام دفتر: مطالعات اجتماعی

تهیه و تدوین کنندگان: مهدی علی حسینی، علی فهیمی

ناظر علمی: سامان یوسفوند

اظهار نظر کننده: یحیی مزروعی‌ایبانه

همکاران: سینا شیخی، حسام عزت‌آبادی‌پور، سعید فرزانه مهر

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. بودجه

۲. تعاون

۳. بخش مردمی

۴. تعاونی



تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۱/۲۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	تحلیلی بر اعتبارات بخش تعاون در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱
۴.....	جمع‌بندی و پیشنهادهای
۶.....	پیوست



بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۶۰. تحلیلی بر اعتبارات بخش تعاون

چکیده

تبصره «۲» و فصل تعاون در ردیف‌های بودجه، مهم‌ترین بخش‌هایی هستند که لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به بخش تعاون پرداخته است. تبصره «۲» به تخصیص منابع حاصل از واگذاری‌ها با تأکید به تقویت تعاونی‌ها اشاره دارد. این تأکید الزامی برای تخصیص به تعاونی‌ها ایجاد نمی‌کند. در تبصره «۴» بدون ذکر اولویت و تأکید برای تعاونی‌ها، به دولت مجوز واگذاری پروژه‌ها به بخش غیردولتی داده شده است. با حذف پیوست ۴ از لایحه، فصل تعاون در ردیف‌های بودجه به صورت کلی و مبهم ارائه شده است. این ابهام امکان بررسی اثرگذاری بودجه بر توسعه تعاونی‌ها و نیز نظارت‌های بعدی را سلب می‌کند. علاوه بر ابهام، فصل تعاون با کاهش اعتبار از ۲۰۳ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به ۱۹۰ میلیارد تومان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، مواجه شده است. همچنین فصل «شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها» و تمامی زیرعنوان‌های آن به همراه بودجه ۷۰ میلیارد تومانی آن به کلی از لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ حذف شده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود در راستای افزایش سهم تعاونی‌ها در اقتصاد، در تخصیص منابع علاوه بر تأکید بر تعاونی‌ها، قانون به اعمال اولویت تعاونی‌ها بر سایر بخش‌ها الزام کند. همچنین دولت در واگذاری‌های پروژه‌ها، بخشی را برای واگذاری به تعاونی‌ها نیز در نظر بگیرد. از آنجا که عدم توسعه تعاونی‌ها ناشی از ناآگاهی سطوح مختلف جامعه از ظرفیت آنهاست، پیشنهاد می‌شود بندهایی در لایحه به فرهنگ‌سازی و آموزش تعاونی‌ها بپردازد. امکان قانون بودجه برای آسیب‌شناسی و ارزیابی تعاونی‌های موجود، می‌تواند به برنامه‌ریزی بهتر برای توسعه بخش تعاونی کمک کند. بازگشت پیوست ۴ و نیز بازگشت فصل «شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها» به جداول بودجه به همراه بودجه‌ای حداقل برابر با قانون سال جاری، از طرفی باعث رفع ابهام‌های بودجه شده و از طرف دیگر اعتبار مورد نیاز برای توسعه تعاونی‌ها را فراهم می‌آورد.

مقدمه

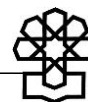
سند بودجه، یکی از کلیدی‌ترین ابزارهای کاهش یا افزایش سهم بخش‌های مختلف در اقتصاد و برنامه کشور است. این سند بایستی مبتنی بر اسناد بالادستی از جمله برنامه‌های توسعه نگاشته شود؛ به طوری که امکانات مالی برای تحقق برنامه‌های توسعه را فراهم آورد. افزایش سهم تعاونی‌ها در اقتصاد کشور به

۲۵٪، از وظایفی است که دولت طبق مواد (۲۴) و (۲۵) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه (به‌مثابه آخرین سند بالادستی مصوب) به آن مکلف شده است. بررسی اولین لایحه بودجه‌ای که دولت سیزدهم ارائه کرده است، می‌تواند نشان‌دهنده عزم دولت جدید برای اجرای این قانون باشد. همچنین مقایسه اعتبارات هریک از این تبصره‌ها و ردیف‌ها در لایحه امسال با قانون سال گذشته، امکان تحلیل و مقایسه اهمیت حوزه تعاون نزد دو دولت مختلف را فراهم خواهد آورد؛ البته نباید فراموش کرد به‌رغم آنکه در بسیاری از اسناد و قوانین، از سیاست‌های ابلاغی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی گرفته تا برنامه‌های پنج‌ساله توسعه، به افزایش سهم تعاونی‌ها در اقتصاد کشور اشاره شده است، هنوز نه ارزیابی دقیقی از سهم تعاونی در اقتصاد کشور شده و نه متولّی مشخصی برای آن معین شده است. بودجه پیش‌رو می‌تواند بخشی از اضطرارهای حوزه تعاون در اقتصاد کشور -از جمله مکلف کردن وزارت تعاون به محاسبه دقیق سهم تعاونی‌ها در اقتصاد کشور- را پاسخ دهد. در ادامه ضمن بررسی تبصره‌ها و اعتبارات بخش تعاون در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به بررسی آنها پرداخته می‌شود.

تحلیلی بر اعتبارات بخش تعاون در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

تبصره «۲» ماده‌واحد که به بحث واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی و تبصره «۴» ماده‌واحد که به مشارکت بخش‌های غیردولتی در اتمام طرح‌های دولتی پرداخته‌اند، مهم‌ترین تبصره‌های لایحه سال ۱۴۰۱ در حوزه تعاون هستند. همچنین فصل تعاون و فصل شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها را می‌توان به‌عنوان مهم‌ترین ردیف‌های حوزه تعاون برشمرد.

طبق تبصره «۲» ماده‌واحد لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، دولت مجاز به واگذاری شرکت‌های دولتی است؛ بنابراین از دولت توقع می‌رود که با در نظر گرفتن مواد (۲۴) و (۲۵) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، اولویت بیشتری به بخش تعاون در این واگذاری‌ها بدهد. اگرچه در این بند بر تقویت تعاونی‌ها تأکید شده است، اما دولت مکلف به قائل شدن سهم مشخصی برای تعاونی‌ها نشده است. همچنین در تبصره «۴» نیز دولت در جلب مشارکت بخش‌های غیردولتی، اولییتی برای بخش تعاون قائل نشده است؛ بنابراین دولت می‌تواند سهم معینی از این مشارکت را به پشتوانه اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی و همچنین مواد (۲۴) و (۲۵) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه به تعاونی‌ها اختصاص دهد. بند دوم اصل (۴۳) قانون اساسی نیز با اولویت‌بخشی به تعاونی‌ها، حوزه تعاون را از ابزارهای دستیابی به اشتغال کامل برشمرده است؛ این بند شان اشتغال‌زایی و مشارکتی ویژه‌ای برای تعاونی‌ها قائل شده است که به استناد همین بند، دولت می‌تواند علاوه بر واگذاری شرکت‌های دولتی به تعاونی‌ها، سهم ویژه‌ای برای آنها در اجرای پروژه‌های دولتی قائل شود.



یکی از مهم‌ترین تغییراتی که در لایحه بودجه امسال رقم خورده است، حذف پیوست (۴) و جایگزینی آن با پیوست (اطلاعات تکمیلی) است. در سال‌های گذشته، علاوه بر امور، فصول و برنامه‌ها، امکان دسترسی به فعالیت‌های دولت نیز در پیوست (۴) وجود داشت؛ اما در لایحه سال ۱۴۰۱، سازمان برنامه و بودجه با حذف این پیوست و جایگزینی آن با پیوست (اطلاعات تکمیلی)، امکان دسترسی به جزئیات برنامه‌های دولت را سلب کرده است. این اتفاق که هم با شفافیت در بودجه‌ریزی مغایرت دارد و هم نمایندگان مجلس و کارشناسان را برای نظارت و ارزیابی دستگاه‌های مختلف با مشکل مواجه خواهد کرد. در واقع این بدعتی در بودجه‌ریزی کشور خواهد بود که اگر رویه شود، ابهام‌های بودجه‌ریزی در کشور را دوچندان و امکان قیاس عملکرد دولت با سال‌های قبل را با دشواری‌های بسیاری مواجه خواهد کرد.

«هفده» ردیفی که در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ ذیل فصل «شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها» قابل مشاهده بود، همگی در «یک» عنوان خلاصه شده‌اند. طبق قانون بودجه سال ۱۴۰۰، این امکان برای دستگاه‌های نظارتی و همچنین تحلیل‌گران حوزه تعاون وجود داشت که با نقد و بررسی فعالیت‌های دولت، گزارش‌های کارآمدی برای برنامه‌های آتی ارائه دهند؛ اما تمام این هفده فعالیت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، در عنوان «برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها» خلاصه شده‌اند، در نتیجه هرگونه قیاس و تحلیل، بیشتر به حدس و گمان شبیه خواهد بود تا گزارشی دقیق از وضع موجود.

کاهش اعتبارات فصل تعاون در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ را نیز باید به ابهامات بودجه افزود. این فصل در قانون بودجه سال گذشته نیز با همان یک برنامه (با عنوان توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها) تعریف می‌شد، اما برای آن اعتبار ۲۰۲۸.۸۴۹ میلیون ریالی اختصاص یافته بود که امسال با کاهش ۸٪، به ۱۸۹۶.۷۷۹ کاهش یافته است.

فصل «شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها»، مهم‌ترین فصل برای هویت‌سازی حوزه تعاون به حساب می‌آید. در واقع در این فصل بود که امکان بررسی جزئیاتی که دولت برای حوزه تعاون در نظر می‌گیرد را فراهم می‌کند و اهمیت حوزه تعاون را نزد ایشان مشخص می‌کند؛ اما در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با حذف فعالیت‌های این فصل از لایحه، عملاً نه امکان نظارتی بر عملکرد دولت ممکن خواهد بود و نه فرصتی برای قیاس عملکرد آن میسر خواهد شد.

یکی از دلایل مغفول ماندن حوزه تعاون در کشور، مشخص نبودن هویت، دامنه و گستره فعالیت تعاونی‌ها در کشور است. این لایحه نیز از این ضعف بنیادی مستثنی نبوده و به نظر می‌رسد که تعریف مشخصی از بخش تعاون ندارد. برای پیشگیری از دامن‌زدن به چنین وضعی، می‌توان دامنه تعاونی‌هایی که دولت قصد تخصیص اعتبار به آنها را دارد، معین کرد. چنین اقدامی موجب این خواهد شد که تعاونی‌های واقعی از تعاونی‌های صوری قابل تفکیک باشند. این تفکیک به دولت کمک خواهد کرد که حمایت‌های خود را متوجه تعاونی‌هایی کند که واقعاً به منظور تأمین نیازهای اعضا شکل گرفته‌اند و از تخصیص حمایت‌ها به تعاونی‌هایی که در حقیقت بنگاهی اقتصادی در قالب تعاونی‌اند، جلوگیری می‌کند.

در نهایت باید توجه داشت که ارتقای تعاونی‌ها نیازمند ترویج گفتمانی و علمی این عرصه است که با تعطیل شدن رشته تعاون در دانشکده‌های علوم اجتماعی، دانش تخصصی این عرصه دچار آسیب قابل توجهی شده است و پر واضح است که مدیریت یک عرصه بدون دانش تخصصی از کارآمدی لازم بهره‌مند نخواهد بود. به نظر می‌رسد ذیل تبصره «۹» می‌توان به احیای این رشته اهتمام ورزید.

جمع‌بندی و پیشنهادها

تعاونی‌ها طبق اصل چهل و چهارم قانون اساسی یکی از ارکان نظام اقتصادی جمهوری اسلامی هستند که با سوبه‌های اجتماعی به فعالیت مشغول هستند. قانون برنامه ششم توسعه نیز دولت را مکلف کرده است که سهم بخش تعاون را در پایان این برنامه به ۲۵ درصد برساند که ارزیابی‌های مختلف سهم تعاونی‌ها از اقتصاد کشور را بسیار پایین‌تر از این عدد و در حدود ۵ تا ۱۰ درصد عنوان می‌کنند.^۱ از همین رو ضروری است تا با برنامه‌ریزی دقیق در یک سال باقی‌مانده از برنامه ششم توسعه وضعیت تعاونی‌ها را بهبود و ارتقا بخشید. این بهبود و ارتقا می‌تواند شامل اولویت‌دهی به تعاونی‌ها در واگذاری و انتقال بنگاه‌های دولتی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، نظارت‌پذیرتر کردن نهادهای متولی بخش تعاون و گفتمان‌سازی تعاون در کشور باشد که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کمتر به آنها توجه شده است.

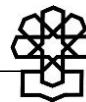
براساس نکات گفته شده و در راستای حرکت بودجه سال ۱۴۰۱ به افزایش سهم تعاونی‌ها در اقتصاد کشور و نیز فرهنگ‌سازی تعاونی پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود.

✓ در سطر چهارم بند «الف» تبصره «۲» مربوط به موضوع واگذاری بنگاه‌های دولتی، بعد از عبارت «جدول شماره (۱۳) این قانون» بدین شکل اصلاح شود: «با اولویت تعاونی‌ها پرداخت کند. همچنین داوری میان تعاونی‌های متقاضی در شرایط برابر، براساس رتبه‌بندی سامانه جامع و هوشمند بخش تعاونی کشور صورت می‌پذیرد.»

✓ در سطر سوم بند «الف» تبصره «۴» بعد از عبارت «هر دستگاه اجرایی را» عبارت «با رعایت اولویت تعاونی‌ها» اضافه شود.

✓ به تبصره «۹» بند «ک» و «ل» به شرح زیر اضافه شود:

بند «ک»- وزارت آموزش و پرورش مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای تحقق راهکار ۹/۱ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش موضوع جزء «۱» بند «الف» ماده (۶۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه را در راستای تدوین متون و برنامه‌های آموزشی متناسب با مبانی مشارکت‌های مردمی و تعاون، از محل اعتبارات ردیف ۱۷۰۳۰۶۵۰۰۰ تأمین کند.



بند «ل»- وزارت علوم و تحقیقات و فناوری مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای تحقق تبصره «۲» بند «ب» ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه را در راستای تدوین متون و برنامه‌های آموزشی و گرایش تحصیلی متناسب با مشارکت مردمی و تعاون را از محل اعتبارات ردیف ۱۸۰۳۰۷۴۰۰۰ تأمین کند.

✓ در سطر دهم بند «الف» تبصره «۱۸» بعد از عبارت «کسب‌وکارها رقابت‌پذیر» عبارت «تقویت و ارتقای آموزش، فناوری و نوآوری تعاونی‌ها با اولویت تعاونی‌های مناطق محروم و مرزنشین» اضافه شود.

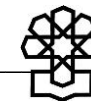
✓ بازگشت پیوست (۴) به منوال قبل و ارائه جزئیات برنامه‌ها و فعالیت‌های دولت در بخش تعاون، جزو ضروری‌ترین تصمیماتی است که دولت باید درباره لایحه بودجه در این بخش اتخاذ نماید. بازگشت پیوست (۴) می‌تواند اقدامی مؤثر برای ارائه بودجه‌ای شفاف‌تر، دقیق‌تر و کارآمدتر در بخش تعاون از طرف دولت باشد.

✓ فصل «شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها»، به‌مثابه مهم‌ترین فصل برای بخش تعاون شناخته می‌شود. بازگشت این فصل به ردیف‌های حوزه تعاون با همان اعتبارات سال گذشته، از اهم تغییرات این حوزه خواهد بود.

✓ هنوز ارزیابی دقیقی از سهم تعاونی در اقتصاد کشور نشده و متولی مشخصی برای آن معین نشده است. بنابراین اضافه‌شدن فعالیتی مجزا برای بررسی سهم تعاونی‌ها در اقتصاد کشور (به منوال قانون ۱۴۰۰) و مکلف کردن وزارت تعاون به اجرای آن ضروری به‌نظر می‌رسد.

پیوست

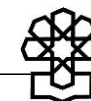
در جدول ذیل، پیشنهادهای اصلاح تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ در راستای توسعه بخش تعاون در ضمن مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۰ ارائه می‌شود.



جدول ۱. مقایسه لایحه بودجه و قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و پیشنهادهای تغییر لایحه

ضرورت	پیشنهاد	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱
<ul style="list-style-type: none"> افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد به استناد بند «ب-۲» سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی. طبق بند «ب» ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی سهم حمایت‌ها از بخش تعاونی باید ۲۰ درصد بیش از بخش غیرتعاونی باشد. الزام آور بودن قانون در مورد تعاونی‌ها. 	<p>تبصره «۲»- بند «الف»- به دولت اجازه داده می‌شود، بنگاه‌های دولتی مشمول گروه‌های (۱) و (۲) موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی را پس از احراز صلاحیت حرفه‌ای و اهلیت فنی و مالی و همچنین عدم بدهی معوق متقاضی به نظام بانکی، سازمان خصوصی‌سازی و صندوق‌های بازنشستگی، واگذار یا منتقل نماید و پس از واریز منابع حاصله به ردیف ۳۱۰۵۰۱ مصارف مربوط به موضوع جزء «۱» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی را از طریق جدول شماره (۱۳) این قانون با اولویت تعاونی‌ها پرداخت کند. همچنین داوری میان تعاونی‌های متقاضی در شرایط برابر، براساس رتبه‌بندی سامانه جامع و هوشمند بخش تعاونی کشور صورت می‌پذیرد. به منظور ثبات بخشی به بازار سرمایه، دولت مجاز است در صورت عدم آمادگی بازار سرمایه در جذب سهام موضوع این بند، معادل سهام فروخته را به دستگاه‌های اجرایی ذی‌نفع واگذار یا منتقل و یا اوراق مالی اسلامی منتشر کند.</p>	<p>تبصره «۲»- بند «الف»- ۱- به دولت اجازه داده می‌شود، بنگاه‌های دولتی مشمول گروه‌های (۱) و (۲) موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی را پس از احراز صلاحیت حرفه‌ای و اهلیت فنی و مالی و همچنین عدم بدهی معوق متقاضی به نظام بانکی، سازمان خصوصی‌سازی و صندوق‌های بازنشستگی، واگذار نماید و پس از واریز منابع حاصله به ردیف ۳۱۰۵۰۱ مصارف مربوط به موضوع جزء «۱» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی را از طریق جدول شماره (۱۳) این قانون با تأکید بر تقویت تعاونی‌ها پرداخت کند.</p>	<p>تبصره «۲»- بند «الف»- به دولت اجازه داده می‌شود، بنگاه‌های دولتی مشمول گروه‌های (۱) و (۲) موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی را پس از احراز صلاحیت حرفه‌ای و اهلیت فنی و مالی و همچنین عدم بدهی معوق متقاضی به نظام بانکی، سازمان خصوصی‌سازی و صندوق‌های بازنشستگی، واگذار یا منتقل نماید و پس از واریز منابع حاصله به ردیف ۳۱۰۵۰۱ مصارف مربوط به موضوع جزء «۱» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی را از طریق جدول شماره (۱۳) این قانون با تأکید بر تقویت تعاونی‌ها پرداخت کند.</p>
<ul style="list-style-type: none"> لزوم واگذاری تصدی‌های اقتصادی دولت به استناد ماده (۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری. 	<p>تبصره «۴»- بند «الف»- به دولت اجازه داده می‌شود از طریق دستگاه‌های اجرایی و به منظور جلب مشارکت غیردولتی جهت اتمام هرچه سریع‌تر طرح‌های (پروژه‌ها) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (نیمه‌تمام، آماده بهره‌برداری و جدید) از قبیل پروژه‌های شبکه ملی اطلاعات تا ده درصد</p>		<p>تبصره «۴»- بند «الف»- به دولت اجازه داده می‌شود از طریق دستگاه‌های اجرایی و به منظور جلب مشارکت بخش غیردولتی جهت اتمام هرچه سریع‌تر طرح‌های (پروژه‌ها) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (نیمه‌تمام، آماده بهره‌برداری و جدید) از قبیل پروژه‌های شبکه ملی</p>

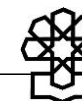
ضرورت	پیشنهاد	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱
<ul style="list-style-type: none"> افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد به‌استناد بند ب-۲ سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی. 	<p>(۱۰٪) از سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به هر دستگاه اجرایی را با رعایت اولویت تعاونی‌ها صرف حمایت از طرح‌ها (پروژه‌هایی) کند که بخش غیردولتی در آنها مشارکت می‌کنند.</p>		<p>اطلاعات تا ده درصد (۱۰٪) از سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به هر دستگاه اجرایی را صرف حمایت از طرح‌ها (پروژه‌ها) کند که بخش غیردولتی در آنها مشارکت می‌نمایند.</p>
<ul style="list-style-type: none"> براساس بند «الف» ماده (۶۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه کلیه اقدامات آموزش و پرورش می‌بایست طبق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش باشد که این سند الزام برای توسعه ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آموزشی و پرورشی در راستای تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در قانون اساسی و سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی مقام معظم رهبری و برنامه‌های پنج‌ساله دارد. به‌استناد ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه کلیه دستگاه‌های اجرایی تعریف شده در قانون مدیریت خدمات کشوری ملزم به رعایت چارچوب‌های نقشه جامع عملی کشوراند. تقویت روحیه تعاون و مشارکت از ارزش‌های بنیادین ذکر شده در نقشه جامع علمی است. فرهنگ‌سازی استفاده از تعاونی‌ها. 	<p>تبصره «۹»- آموزش، پژوهش و فرهنگ</p> <p>بند «ک»- وزارت آموزش و پرورش مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای تحقق راهکار ۹/۱ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش موضوع جزء «۱» بند «الف» ماده (۶۳) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه را در راستای تدوین متون و برنامه‌های آموزشی متناسب با مبانی مشارکت‌های مردمی و تعاون، از محل اعتبارات ردیف ۱۷۰۳۰۶۵۰۰۰ تأمین کند.</p> <p>بند «ل»- وزارت علوم و تحقیقات و فناوری مکلف است اعتبارات مورد نیاز برای تحقق تبصره «۲» بند «ب» ماده (۶۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه را در راستای تدوین متون و برنامه‌های آموزشی و گرایش تحصیلی متناسب با مشارکت مردمی و تعاون را از محل اعتبارات ردیف ۱۸۰۳۰۷۴۰۰۰ تأمین کند.</p>		



ضرورت	پیشنهاد	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱
<ul style="list-style-type: none">افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد به استناد بند «ب-۲» سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی.توانمندسازی تعاونی‌ها.دقیق‌سازی مصارف صندوق پیشرفت و عدالت و تأکید بر توسعه تعاونی‌ها.	<p>تبصره «۱۸» - تولید و بهره‌وری</p> <p>الف) به منظور رشد و پیشرفت کشور از طریق ارتقای بهره‌وری و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها بر پایه آمایش سرزمین و همچنین پروژه‌های دانش‌بنیان و پیشران، صندوق کارآفرینی امید به صندوق پیشرفت و عدالت ایران تغییر نام یافته و با ۳۱ صندوق استانی تابعه، فعالیت خود را آغاز خواهد کرد.</p> <p>منابع این صندوق و واحدهای استانی آن از محل ردیف‌ها و جداول قانون بودجه سنواتی (از جمله فروش اموال منقول و غیرمنقول مازاد، سهم استان‌ها از حقوق دولتی معادن، مازاد درآمدهای استانی و بیست درصد (۲۰٪) از اعتبار قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته و تحقق پیشرفت و عدالت، اعتبارات حمایت از تولید قانون هدفمندسازی یارانه‌ها) به عنوان کمک و کمک‌های بلاعوض بخش غیردولتی تأمین می‌شود.</p> <p>منابع تجهیز شده صندوق در بخش ملی در قالب وجوه اداره شده، یارانه نرخ سود تسهیلات و کمک‌های فنی و اعتباری برای حمایت و پشتیبانی از برنامه‌های دستگاه‌های اجرایی ملی اختصاص می‌یابد. دستگاه‌های اجرایی مکلف به تعیین سهم هر استان هستند.</p> <p>منابع تجهیز شده صندوق‌های تابعه استانی صرف تأمین مالی زیرساخت‌های تولید و همچنین به صورت وجوه اداره شده، یارانه نرخ سود تسهیلات و کمک‌های فنی و اعتباری در ترکیب با منابع بخش خصوصی و تعاونی، نهادهای</p>		<p>تبصره «۱۸» - تولید و بهره‌وری</p> <p>الف) به منظور رشد و پیشرفت کشور از طریق ارتقای بهره‌وری و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها بر پایه آمایش سرزمین و همچنین پروژه‌های دانش‌بنیان و پیشران، صندوق کارآفرینی امید به صندوق پیشرفت و عدالت ایران تغییر نام یافته و با ۳۱ صندوق استانی تابعه، فعالیت خود را آغاز خواهد کرد.</p> <p>منابع این صندوق و واحدهای استانی آن از محل ردیف‌ها و جداول قانون بودجه سنواتی (از جمله فروش اموال منقول و غیرمنقول مازاد، سهم استان‌ها از حقوق دولتی معادن، مازاد درآمدهای استانی و بیست درصد (۲۰٪) از اعتبار قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته و تحقق پیشرفت و عدالت، اعتبارات حمایت از تولید قانون هدفمندسازی یارانه‌ها) به عنوان کمک و کمک‌های بلاعوض بخش غیردولتی تأمین می‌گردد.</p> <p>منابع تجهیز شده صندوق در بخش ملی در قالب وجوه اداره شده، یارانه نرخ سود تسهیلات و کمک‌های فنی و اعتباری برای حمایت و پشتیبانی از برنامه‌های دستگاه‌های اجرایی ملی اختصاص می‌یابد. دستگاه‌های اجرایی مکلف به تعیین سهم هر استان هستند.</p> <p>منابع تجهیز شده صندوق‌های تابعه استانی صرف تأمین مالی زیرساخت‌های تولید و همچنین به صورت وجوه اداره شده، یارانه نرخ سود تسهیلات و کمک‌های فنی و اعتباری در ترکیب با منابع بخش خصوصی و تعاونی،</p>

ضرورت	پیشنهاد	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱
	<p>عمومی غیردولتی، منابع داخلی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی صرف حمایت از تولید و اشتغال و فعالیت‌های اقتصادی و کسب‌وکارهای رقابت‌پذیر، تقویت و ارتقای آموزش، فناوری و نوآوری تعاونی‌ها با اولویت تعاونی‌های مناطق محروم و مرزنشین می‌شود. مرجع تصویب طرح‌های (پروژه‌های) در سطح استان و نظارت بر حسن اجرای آنها، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌باشد.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این بند توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت ورزش و جوانان و معاونت امور مناطق محروم تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>		<p>نهادهای عمومی غیردولتی، منابع داخلی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی صرف حمایت از تولید و اشتغال و فعالیت‌های اقتصادی و کسب‌وکارها رقابت‌پذیر می‌شود. مرجع تصویب طرح‌های (پروژه‌های) در سطح استان و نظارت بر حسن اجرای آنها، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌باشد.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این بند توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت ورزش و جوانان و معاونت امور مناطق محروم تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>

در جدول ذیل، ردیف‌های مرتبط با حوزه تعاون و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۴۰۰ ارائه می‌شود. با استفاده از این جدول می‌توان رقم‌های مرتبط با حوزه تعاون را در لایحه بودجه و قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور مقایسه کرد و تغییرات آنها را مورد بررسی قرار داد. در این جدول ضمن مقایسه، ارقام پیشنهادی نیز در راستای توسعه تعاونی‌ها ارائه شده است (جدول ۲).



جدول ۲. مقایسه لایحه و قانون بودجه سال ۱۴۰۰

شماره	عنوان	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱	پیشنهاد	منبع
۱۳۰۹۰۰۰۰۰۰	فصل تعاون	۲,۰۲۸,۸۴۹	۱,۸۹۶,۷۷۹	۲,۰۲۸,۸۴۹	ردیف ۳۱۰۵۰۰
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۰	برنامه سیاستگذاری، راهبری، توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها	۲,۰۲۸,۸۴۹	۱,۸۹۶,۷۷۹	۲,۰۲۸,۸۴۹	ردیف ۳۱۰۵۰۰
۲۰۰۱۰۰	سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران	۲,۷۷۳,۲۰۲	۳,۱۹۴,۷۴۰		
۱۳۰۵۱۰۰۰۰	برنامه مدیریت خرید محصولات اساسی کشاورزی	۱,۵۲۵,۲۶۰	۱,۷۰۵,۶۷۰		
۱۳۰۵۰۵۵۰۰۰	برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، تشکل‌ها و نظام‌های بهره‌برداري	۶۶۵,۵۷۰	۹۲۴,۷۷۳		
۱۳۰۵۰۶۴۰۰۰	برنامه توسعه زیرساخت‌های نگهداری و عرضه محصولات کشاورزی	۴۴۳,۷۱۴	۵۶۴,۲۹۷		
۱۸۰۲۰۶۱۰۰۰	برنامه آموزش مهارتی در حوزه بازرگانی	۱۳۸,۶۵۸			
۱۵۴۰۰۲	شکل‌گیری و توانمندسازی تعاونی‌ها	۷۰۰,۰۰۰		۷۰۰,۰۰۰	ردیف ۳۱۰۵۰۰
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۰	برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها	۶۷۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۵	راهبری و حمایت از ایجاد، نوسازی، استانداردسازی و ارتقای بهره‌وری تعاونی‌ها	۴۳,۸۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۶	راهبری و معرفی الگوهای برتر	۴۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۷	راهبری و نظارت بر تعاونی‌ها و اتحادیه‌های تعاونی	۵۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۸	راهبری و آموزش اعضای تعاونی‌ها و اتحادیه‌های تعاونی	۶۷,۹۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۰۹	راهبری و توسعه تعاونی‌های فراگیر ملی و سهامی عام تشکیل شده	۱۵,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۰	تعاونی‌های حمایت شده جهت حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و هیئت‌های تجاری	۱۳,۵۸۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۲	گزارش حسابرسی تعاونی‌ها	۱۰۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۳	راهبری تعاونی‌های دارای طرح اجرایی مشترک با طرف‌های خارجی	۱۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۴	راهبری و توسعه سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون و بانک‌های اطلاعاتی	۳۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۵	راهبری و حمایت از تعاونی‌های سه دهک اول درآمدی	۴۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۶	تعاونی‌های فرش دستباف حمایت شده	۱۰,۰۰۰			

شماره	عنوان	قانون سال ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۱	پیشنهاد	منبع
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۷	راهبری و ایجاد توسعه اتحادیه‌های تعاونی تخصصی	۱۳,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۱۹	راهبری و توسعه فرهنگ تعاون و بهسازی تصویر ذهنی جامعه نسبت به موضوع تعاون	۱۰۰,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۲۰	راهبری و نظارت بر مراکز نوآوری و توسعه تعاون	۱۰۹,۷۲۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۲۱	محاسبه سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور	۲۲,۰۰۰			
۱۳۰۹۰۰۱۰۲۲	راهبری و ارزیابی طرح توجیهی و امکان‌سنجی تأسیس و توسعه تعاونی‌ها	۵,۰۰۰			
۱۹۰۳۰۶۲۰۰۰	برنامه حمایت مالی و توانمندسازی اتاق‌های تعاون		۲۰۰,۰۰۰		
۱۵۴۳۰۰	اتاق تعاون ایران	۲۰۷,۰۰۰			
جدول شماره ۸- ۶-۱۰۱۰۰۰	حمایت از نوسازی و بهسازی بنگاه‌های تعاونی و ایجاد اشتغال و کارآفرینی در بخش تعاون در قالب افزایش سرمایه بانک تعاون- کمک	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
جدول شماره ۱۳-۲	اختصاص سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی (موضوع بند «۲» ماده (۲۹))	۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۳۰۰,۰۰۰		
جدول شماره ۱۳-۴	اعطای تسهیلات (وجه اداره شده) برای تقویت تعاونی‌ها و نوسازی و بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاه‌های واگذار شده و نیز برای سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته و تقویت منابع بانک تعاون (موضوع بند «۴» ماده (۲۹))	۷,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	

